

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПРОЯВ ДОБРОЇ ВОЛІ

РУБЛЕНКО Максим, здобувач вищої освіти спеціальності 141 Електроенергетика, електромеханіка та електромеханіка Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Розглянуто прояв толерантності через довіру в процесі взаємодії партнерів по спілкуванню чи соціальної дії.

Ключові слова: довіра, особистість, контакт, психологічна близькість.

Для кожної людини психологічно важливий символічний поділ світу на «свої» та «чужі». Ті, хто є психологічно близькими, виступають як «свої». Через спілкування зі своїми особистість формують свою самосвідомість, пріоритети та цінності, що у подальшому виступає її ідентичністю. Психологічна близькість є підґрунтям для виникнення довірливих стосунків. Справжнім суб'єктом толерантності можна бути тоді, коли бачиш в іншому таку саму людину, якою є сам. Першоосновою толерантності є інтерес та позитивне ставлення до іншої людини, партнера по спілкуванню чи іншої формі соціальної взаємодії. Німецький філософ Л. Фейєрбах казав, що своє «Я» людина пізнає через інше «Я». Саме порівнюючи себе з іншими, людина краще розуміє себе. Але для того, щоб узнати і зрозуміти інше «Я», повинен бути до нього інтерес, зацікавленість.

Вже дитина набуває здатності ставити себе на місце іншої людини, тобто вона починає ототожнювати себе з оточенням. Ідентифікація дозволяє вчитися толерантності тому, що вона спрямована на те, щоб індивід поставив себе на місце іншого, сподобив себе йому. Поділ світу на «своїх» та «чужих» значно спрощує картину світу, адже «свої» завжди є хороші, а «чужі» погані. Соціолог Г. Зіммель зазначив, що «чужий» не обов'язково ворог, проте це той, від кого можна чекати небезпеки. Людина намагається знаходити в своєму соціальному просторі тих, хто є психологічно близьким, з такими людьми простіше будувати контакт. Ті, з ким контакт будувати важко, сприймаються як такі, що не варті довіри. По відношенню до них може розвиватись інтолерантність, тобто в той чи іншій мірі нетерпиме до них ставлення.

Можна розглядати толерантність як психологічне ставлення, що виявляється у взаємостосунках партнерів як безумовна готовність до прояву доброї волі, надання допомоги та підтримки. Наприклад, якщо значущим принципом для особистості є вірність другу, то підтримка відносин довіри та толерантність до нього стає самоціллю, навіть, всупереч здоровому глузду. Адже показати толерантне ставлення можна через вчинок. В цьому розумінні толерантність є формою соціальної компетентності як готовність до прояву почуттів, що є відповідними певній ситуації. Варто відзначити дві сторони толерантних відносин. Тому, вважаємо за логічне називати сторони толерантного ставлення партнерами, тобто такими, що вступають у довірчу взаємодію [1].

Слід відзначити таку важливу складову толерантності, як уявлення про потреби партнера по соціальній дії чи спілкуванню. Таке уявлення дає можливість краще розуміти інших людей, вступати з ними в контакт, взаємодіяти без примусу, виявляти повагу і довіру. Особистість повинна бути здатною розуміти, поважати, співчувати і допомагати іншим людям. Але толерантність не можна ототожнювати з уседозволеністю, безпринципністю байдужістю щодо протиправних дій, порушення законів. Толерантність не може бути безмежною, адже в суспільстві завжди існує об'єктивно нетерпиме (фанатизм, расизм, аморальність тощо). Толерантність вимагає критично ставитися до власної позиції для виявлення того, що могло б підживлювати негативне ставлення до інших. Але, толерантність – це вимога не тільки до себе, а й до партнера, вона надає право вимагати повної відкритості поведінки, відсутності будь-якого обману та хитрощів.

Література:

Михальчук Ю.О. Розвиток толерантності в онтогенезі: психологічний аспект. Теорія і практика сучасної психології : збірник наукових праць. 2018. № 3. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 206-210 с.
URI: <https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/handle/123456789/2184> (дата звернення 25.10. 22).

Abstract: *The manifestation of tolerance through trust in the process of interaction between partners in communication or social action is considered.*

Key words: *trust, personality, contact, psychological closeness.*

*Науковій керівник – МІРОШКІНА Наталія,
канд. філос. наук, доцент кафедри економічної теорії та суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*